

PRESSEMEDDELELSE

Nyt temanummer af Tidsskrift for ARBEJDSLIV:

I VADESTEDET – FAGBEVÆGELSENS POLITIK- OG STRATEGIUDVIKLING

Temanummeret sætter fokus på dansk fagbevægelses aktuelle politik- og strategiudvikling. Hvad gør fagbevægelsen for at fastholde medlemstal og indflydelse? Hvilke indsatsområder prioriteres højest? Hvilke redskaber og metoder bruger de i kampen – og bruger de overhovedet stadig ord som "kamp" og "solidaritet"? Hvordan er relationerne mellem "top" og "bund" – mellem ledelse, tillidsrepræsentanter og medlemmer og mellem de fælles og de individuelle medlemsinteresser? Det er spørgsmål som disse, der – ud fra nye empiriske analyser fra forskellige dele af arbejdsmarkedet – er omdrejningspunkt i temanummerets artikler.

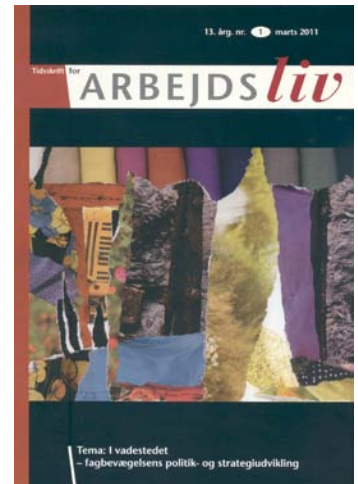
De to første artikler undersøger, hvordan medlemmernes faglighed påvirkes af tendenser i tiden som individualisering, fleksibilisering, neoliberalisme, New Public Management (NPM) mv. Forfatterne diskuterer fagforeningernes muligheder for at udvikle strategiske bud på disse udfordringer.

Den første artikel er skrevet af Annette Kamp (Center for Arbejds miljø og Arbejdsliv, RUC) m.fl. og har titlen "*Retten til egen tid – i spændingsfeltet mellem professions- og lønmodtagerstrategier*". Forfatterne fortæller historien om lærernes arbejdstid fra 1970'erne og frem til i dag, der har været præget af en stadig linedans mellem lønarbejderstrategiens faste rammer og detailregulering og professionsstrategiens mere fleksible, men for mange lærere svært håndterlige rammer. Ud fra undersøgelser af lærernes hverdag på to skoler lægger artiklen op til en diskussion af mulighederne for at udvikle kollektive rammer for fleksibiliteten.

I den anden artikel, "*Arbejdet og fagligheden i neoliberalismen og i fagpolitikken*", af Niels Warring (Institut for Psykologi og Uddannelsesforskning, RUC) m.fl. befinder vi os i daginstitutionernes verden. Forfatterne gennemgår den hidtidige forskning i konsekvenserne af NPM-styreformer for ansatte i den offentlige sektor. Ud fra egne cases fra forskellige institutioner viser de, hvordan den såkaldt 'upågtede' faglighed udfordres, når pædagogernes daglige arbejde skal dokumenteres ud fra planer og skemaer. Artiklen anbefaler fagforeningerne at involvere pædagogerne og deres 'upågtede' faglighed i udviklingen af en pædagog-faglighed, der både kan skabe et alternativ til de neoliberale styringsformer og styrke medlemsdemokratiet.

Inger Marie Hagen (Fagbevægelses Forskningsinstitut i Oslo) ser i artiklen "*Medarbejdervalgte medlemmer av bestyrelsen – hvorfor benytter ikke altid de ansatte deres rettigheder?*" på fagbevægelses helt konkrete mulighed for at få indflydelse i norske selskabsbestyrelser. Hagen undrer sig over, at næsten halvdel af de medarbejdere, der har mulighed for repræsentation, ikke benytter den. Hendes undersøgelse viser, at forklaringen ikke længere skal findes i politisk modstand mod at blive "kapitalens gidsler", men snarere i en bevidst prioritering af tillidsrepræsentanternes få ressourcer, der f.eks. betyder, at indsatsen i samarbejdsudvalgene prioriteres højere.

De to sidste artikler behandler fagforeningernes strategier for at fastholde og rekruttere medlemmer. Flemming Ibsens (Center for Arbejdsmarkedsforskning på Aalborg Universitet) artikel, "*Medlemsudviklingen i HK og strategier for rekruttering og fastholdelse af medlemmer*", tager udgangspunkt i et igangværende udviklingsprojekt i HK Midtjylland. HK er en af de faglige organisationer, der er hårdest ramt af medlemstab, og efter at have forsøgt sig med en individualistisk servicestrategi arbejder organisationen nu ud fra en mere differentieret strategi, der også inddrager den kollektive dimension i et forsøg på at omfatte flere medlemsorienteringer. Artiklen gennemgår og diskuterer desuden forskellige teorier om, hvorfor ansatte organiserer sig i en fagforening.

I temanummerets sidste artikel, *"Fagforeningernes rationaliteter - et diskursanalytisk blik på tre akademiske foreningers strategiarbejde"*, analyserer Anders Buch (DTU-Management / Ingeniørforeningen i Danmark) de dominerende logikker og rationaler i strategidokumenter fra IDA, DJØF og DM. Han undersøger bl.a., hvordan strategierne relaterer sig til klassiske og nye fællesskabsopfattelser, og finder, at de stadig er præget af en traditionel kollektiv interessevaretagelse, men også – især for IDAs og DJØF's vedkommende – af en nyere individualiseret forretnings- og servicediskurs. Buch forklarer de nye tendenser med den stigende konkurrence mellem de akademiske fagforeninger, men ser dem også som udtryk for en generel samfundstendens til opløsning af sociale fællesskaber. Det fører til spørgsmålet om, hvordan fagforeningerne kan balancere mellem hensynet til medlemmernes forskelligartede interesser og det overordnede solidaritetsprojekt.

Som noget nyt er alle artikeludkast blevet bedømt ikke bare af forskere, men også af ansatte og valgte i fagbevægelsen. I temanummerets indledning præsenteres reaktionerne fra de faglige bedømmere, og der lægges op til diskussion af, hvordan forskere og fagbevægelsens politikere og praktikere kan styrke dialogen om fagbevægelsens strategi- og politikudvikling.

TEMAMØDE DEN 13. APRIL 2011 KL. 16-19

Diskussionen vil fortsætte på et temamøde, som Tidsskrift for Arbejdsliv og Center for Studier i Arbejdsliv holder i forbindelse med temanummerets udsendelse. Under overskriften *"Fagbevægelsen i va-destedet – Hvad kan forskere, politikere og praktikere lære af hinanden?"* vil to af temanummerets forfattere, Birger Steen Nielsen og Anders Buch, samt Ditte Poulsen fra FOA, lægge op til diskussion af dansk fagbevægelses aktuelle situation og fremtidige muligheder.

Mødet holdes hos Dansk Sygeplejeråd, Skt. Annæ Plads 30, i lokale 1201.
Tilmelding til vikd001@foa.dk senest 1. april.

Læs mere om mødet på tidsskriftets hjemmeside www.nyt-om-arbejdsliv.dk.

I VADESTEDET – FAGBEVÆGELSENS POLITIK- OG STRATEGIUDVIKLING

Temanummer af *Tidsskrift for Arbejdsliv*, nr. 1, 2011. 128 sider, 175 kr. i løssalg.
Redigeret af Emmett Caraker, Janne Gleerup & Vibeke Kold.

KONTAKT

Temaredeaktører

Emmett Caraker (ec@epa.aau.dk); Janne Gleerup (gleerup@ruc.dk); Vibeke Kold (vikd001@foa.dk)

Forfatterne

Annette Kamp (kamp@ruc.dk)

Henrik Lund (llund@ruc.dk)

Helle Holt (hh@sfi.dk)

Helge Hvid (hh@ruc.dk)

Annegrethe Ahrenkiel (annegrah@ruc.dk)

Birger Steen Nielsen (bsn@ruc.dk)

Camilla Schmidt (cschmidt@ruc.dk)

Finn Sommer (sommer@ruc.dk)

Niels Warring (warring@ruc.dk)

Inger Marie Hagen (i.m.hagen@jus.uio.no)

Flemming Ibsen (lbsen@epa.aau.dk)

Anders Buch (abuc@man.dtu.dk / abu@ida.dk)

Ansvarshavende redaktør

Ida Juul (juul@dpu.dk)

Tidsskrift for Arbejdsliv udgives af Center for Studier i Arbejdsliv. www.nyt-om-arbejdsliv.dk

Tidsskriftet kan bestilles fra:

- Tidsskriftets hjemmeside: www.nyt-om-arbejdsliv.dk; eller fra
- WERKS Grafiske Hus, Bjødstrupvej 2-4, 8270 Højbjerg
Tlf. 8627 5499, Fax 8736 0723, e-mail: arbejdsliv@werk.dk